

СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В РОБОТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Смирнов В.М., к.геол.н.¹; Смирнов В.В.²

¹Чорноморський національний університет імені Петра Могили;

²Український державний університет імені Михайла Драгоманова

¹Україна, Миколаїв; ² Україна, Київ

¹vnsmirnov79@gmail.com; ²vladvikts@gmail.com

Анотація. Система підтримки прийняття рішень (СППР) є важливим інструментом для підприємств задля ефективного реагування на зміни в бізнес-середовищі. Сьогодні аналітика даних, стратегічне планування та командний підхід допомагають оптимізувати управління заходами. СППР розглядає різні аспекти управління організаційними операціями, виробничими процесами та ресурсами і пристосовується до структурованих і неструктурованих проблем у різних сферах підприємництва.

Ключові слова: система підтримки прийняття рішень; стратегій прийняття управлінських рішень; інформаційний ресурс; інформаційні системи; інформаційне забезпечення.

Вступ. В умовах швидко мінливих ринкових умов, глобалізації та цифрової трансформації у роботі сучасного підприємства виникає потреба підвищення гнучкості в управлінні процесами. До того ж підприємства часто стикаються з необхідністю швидкого аналізу великих подій для прийняття стратегічних і тактичних рішень, що сприяє їх конкурентоспроможності. Системи швидкого прийняття рішень (СППР) дозволяють автоматизувати процеси обробки інформації, мінімізувати ризики і підвищити ефективність управління. Просування таких систем має вирішальне значення для бізнесу, який може обійтися без жорсткості друку, адаптивності та психологічної витривалості.

Метою дослідження є аналіз ефективних підходів до впровадження систем підтримки прийняття рішень на підприємстві для підвищення ефективності управління процесами та оптимізації бізнес-процесів.

Основна частина. У сучасному бізнес-середовищі, що характеризується швидкими змінами, високою конкуренцією та глобалізацією, ефективні стратегії управлінських рішень стали невід'ємною складовою успіху підприємств. Управлінські рішення можуть бути визначені як процес вибору найкращого варіанту з декількох можливих, з метою досягнення певних цілей організації.

Очевидно, що СППР стали важливим інструментом управління для сучасних підприємств. В умовах жорстокої конкуренції менеджери стикаються з необхідністю швидкого реагування на зміни в бізнес-середовищі. Інформаційні системи СППР розроблені для підтримки управлінців в їхній щоденній діяльності, пропонуючи оптимальні рішення серед численних альтернатив [1].

Однією з основних стратегій прийняття управлінських рішень є стратегічне планування. Воно передбачає формування довгострокових цілей та стратегій, які допомагають підприємствам адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Зокрема, компанії повинні проводити аналіз SWOT (сильні та слабкі сторони, можливості та загрози), що дозволяє їм оцінити власні ресурси і адаптувати свої стратегії відповідно до ринкових умов.

Ще однією важливою стратегією є використання даних для прийняття рішень. В умовах цифровізації та наявності великих обсягів даних, підприємства застосовують аналітичні інструменти для вивчення споживчих тенденцій, прогнозування попиту та оптимізації операційних процесів. Цей підхід дозволяє зменшити ризики і приймати більш обґрунтовані рішення.

Командний підхід до прийняття рішень також має велике значення для успішної роботи підприємства. Залучення співробітників до процесу прийняття рішень створює атмосферу співпраці та інновацій, а також збільшує відповідальність за результати. Функціонування крос-функціональних команд дозволяє вирішувати складні задачі і впроваджувати нові проекти більш ефективно.

Важливість управлінських рішень підкреслюється також необхідністю врахування соціальної відповідальності підприємств. Сучасні організації все більше зрозуміли, що успіх у бізнесі неможливий без урахування екологічних та соціальних аспектів. Це стосується не лише дотримання етичних норм, а й розробки стратегій, спрямованих на стійкий розвиток.

Сфера застосування СППР охоплює різноманітні аспекти менеджменту, включаючи управління організаційними операціями, виробничими процесами та ресурсами. Вони використовуються для вирішення бізнес-проблем, що виникають в сучасному підприємстві [2].

Основні характеристики СППР включають обробку великих обсягів даних і отримання інформації з різних джерел. Це дозволяє створювати гнучкі звіти та презентації, підтримувати управлінські судження, а також виконувати складний аналіз і порівняння [3].

Можливості сучасних СППР є багатограними — від підтримки етапів вирішення проблем до адаптації до різних частот прийняття рішень. Вони ефективно працюють як з структурованими, так і з неструктурованими проблемами, що робить їх ефективними на різних рівнях управлінського процесу — оперативному, тактичному та стратегічному [4].

Основні компоненти СППР включають базу даних, яка об'єднує інформацію з різноманітних внутрішніх та зовнішніх джерел, а також базу моделей, що містить математичні та аналітичні моделі для аналізу даних [5]. Ці системи допомагають управлінцям ефективно вирішувати складні і динамічні проблеми, надаючи їм гнучкі інструменти для прийняття рішень.

Крім того, важливим аспектом є інформаційний ресурс підприємства, який є основою для формування СППР. Це сукупність інформації, що перебуває в розпорядженні підприємства і використовується для його діяльності. Інформаційний ресурс включає правову, комерційну, ділову інформацію, дані про персонал, ринки та сферу діяльності підприємства. Важливо відзначити, що інформаційні ресурси мають багатофункціональність, що дозволяє формувати знання працівників, створювати документи та приймати управлінські рішення.

Взагалі, роль інформаційних ресурсів у формуванні та підтримці системи прийняття рішень є надзвичайно важливою. Вона приваблює увагу активних підприємств, які прагнуть до інноваційного розвитку і гнучкості в конкурентному середовищі. Інформаційний ресурс, як результат діяльності підприємств, формується в процесі інформаційного забезпечення, що включає маркетингові дослідження, інформаційно-аналітичну роботу, а також комерційну розвідку.

Висновки. Отже, для успішного функціонування сучасного підприємства не лише важливі технічні знання і фінансова дисципліна, але й ефективні стратегії управлінських рішень, які функціонують на засадах ефективного прийняття рішень, а також забезпечують гнучкість та адаптованість в умовах швидко змінного бізнес-середовища. Застосування

стратегічного планування, аналітики даних, командного підходу і усвідомлення соціальної відповідальності – все це є критично важливими елементами, які допомагають підприємствам залишатися конкурентоспроможними та досягати своїх цілей у швидко змінному світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чубуков, О. В. (2021). Системи підтримки прийняття рішень: теорія та практика. *Управлінські науки*, 23(2), 12-25.
2. Денисенко, В. С. (2020). Інформаційні технології у менеджменті: впровадження та використання. *Економіка і управління*, 18(3), 55-68.
3. Федоренко, А. М. (2019). Методи аналізу даних у системах підтримки прийняття рішень. *Науковий вісник*, 15(4), 78-84.
4. Іваненко, Ю. І. (2022). Стратегії управлінських рішень: роль інформаційних систем. *Економіка та освіта*, 14(1), 34-45.
5. Коваль, І. П. (2023). Інформаційне забезпечення підприємства: формування ресурсу. *Дослідження в економіці*, 10(2), 46-59.

Smyrnov Victor, Smyrnov Vladyslav

DECISION SUPPORT SYSTEM IN THE WORK OF A MODERN ENTERPRISE

Abstract. A decision support system (DSS) is an important tool for enterprises to effectively respond to changes in the business environment. Today, data analytics, strategic planning, and a team approach help streamline event management. DSS examines various aspects of managing organizational operations, production processes, and resources and adapts to structured and unstructured problems in various areas of business.

Keywords: decision support system; management decision-making strategies; information resource; information systems; information support.